

ÅRSRAPPORT | 20 Trygg Trafikk Troms | 19

TRYGG TRAFIKK

Distriktsleder: Elsa Klemetsen
Fylkeshuset Tromsø
Telefon: 91 57 58 60
E-post: klemetsen@tryggtrafikk.no

TRYGG TRAFIKK I TROMS

Trygg Trafikks arbeid i Troms bygger på Trygg Trafikks strategi for 2018–2025 og handlingsplan for 2018–2019 samt *Handlingsplan for trafiksikkerhet i Troms*.

Fylkessekretariatet i Troms ble opprettet i 1991. Distriktslederen har kontor plass i Tromsø og leder Trygg Trafikks arbeid i fylket. Distriktslederen er lønnet av Trygg

Trafikk, mens aktivitetsmidler, kontorhold og reiseutgifter dekkes av Troms fylkeskommune.

Fra 2020 vil det opprettes regioner i tråd med det nye fylkeskartet. Troms vil inngå i regionen Troms og Finnmark.

Trygg Trafikk arbeider for å oppnå **best mulig trafiksikkerhet for alle**. Mange er opptatt av sikkerhet i samferdselssektoren, men Trygg Trafikk er **den eneste aktøren som kun arbeider med trafiksikkerhet**.

SAMARBEIDSPARTNERE

- Troms fylkes trafiksikkerhetsutvalg (TFTU)
- Troms fylkeskommune
- Statens vegvesen
- UiT (Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet)
- Lensmannskontorene i fylket, politikamrene i Tromsø og Harstad samt UP
- Kommunene i fylket
- Grunnskolene i Troms samt FAU
- Videregående skoler i fylket
- Barnehagene i Troms
- Fylkesmannen i Troms
- Helsestasjonene samt folkehelsenettverket i Troms
- Flyktningmottak i fylket
- Troms fylkestrafikk
- NMCU
- Media
- Lag og foreninger

MEDLEMMER

- Gratangen kommune
- Harstad kommune
- Lenvik kommune
- Målselv kommune
- Skånland kommune

TRAFIKKSİKRE KOMMUNER I TROMS

- Målselv kommune
- Skånland kommune

I prosess:

- Harstad kommune (godkjennes i januar 2020)
- Sørreisa kommune

INNHold

Dette er Trygg Trafikk.....	4
Omkomne i veitrafikken	5
Aktiviteter 2019	5
Trygge og sikre barn.....	6
Trafikksikker ungdomstid	7
Sikkerhet for fotgjengere og syklistene	8
Systematisk trafiksikkerhetsarbeid	9
Bedre trafiksikkerhet og trafiksikker atferd	9
Økonomi og finansiering	10
Framtidige behov og muligheter	11

ÅRSRAPPORT TROMS 2019

REDAKTØR: Elsa Klemetsen
KORREKTUR: Nye Tillen
DESIGN: October Design AS
FORSIDEFOTO: Vinterstemning i Sørreisa.
(Fotograf: Ragnhild Meisfjord)

www.tryggtrafikk.no/troms

Dette er Trygg Trafikk

Trygg Trafikks samfunnsoppdrag er å arbeide for best mulig trafiksikkerhet for alle. Trygg Trafikk står i en særstilling ved å være den eneste aktøren som kun arbeider med trafiksikkerhet.

Vi sørger for at trafikkopplæring og informasjon om trafiksikkerhet når ut til barnehager, skoler og resten av befolkningen. Målet er å få folk til å ta klokere valg i trafikken. Gjennom konseptene Trafikksikker kommune, Trafikksikker barnehage og Trafikksikker skole bidrar vi med rådgivning, struktur og tiltaksplaner for å skape økt trafiksikkerhet. Trygg Trafikk jobber også med holdningskampanjer og med å få trafikanter til å bruke sikkerhetsutstyr. Trafikantenes kompetanse vil ha stor betydning for trafiksikkerheten i mange år fra mover.

Samarbeidspartner og pådriver nasjonalt og lokalt

Trygg Trafikk fungerer som bindeledd mellom frivillige aktører og offentlige myndigheter, både nasjonalt og lokalt. Organisasjonen møter i Kontaktutvalget for trafiksikkerhet (KTS) og har ansvar eller delansvar for 35 tiltak i *Nasjonal tiltaksplan for trafiksikkerhet på veg 2018–2021*. Trygg

Trafikks distriktsledere har en sentral rolle i det kommunale og fylkeskommunale trafiksikkerhetsarbeidet.

Nettverksbygger og medlemsorganisasjon

Trygg Trafikk er en ideell, landsdekkende medlemsorganisasjon. Trygg Trafikk bygger nettverk og samarbeider med medlemsorganisasjonene om politiske saker med betydning for trafiksikkerheten. Medlemmer i Trygg Trafikk er i hovedsak kommuner, fylkestrafiksikkerhetsutvalg (FTU), bedrifter og andre landsdekkende organisasjoner.

Finansiering

På nasjonalt nivå finansieres Trygg Trafikk over statsbudsjettet og gjennom frie midler og prosjektkjøp fra Finans Norge og forsikringsselskapene. Lokale aktiviteter rundt om i landet finansieres gjennom fylkenes tilskudd.

TRYGG TRAFIKKS HOVEDOMRÅDER

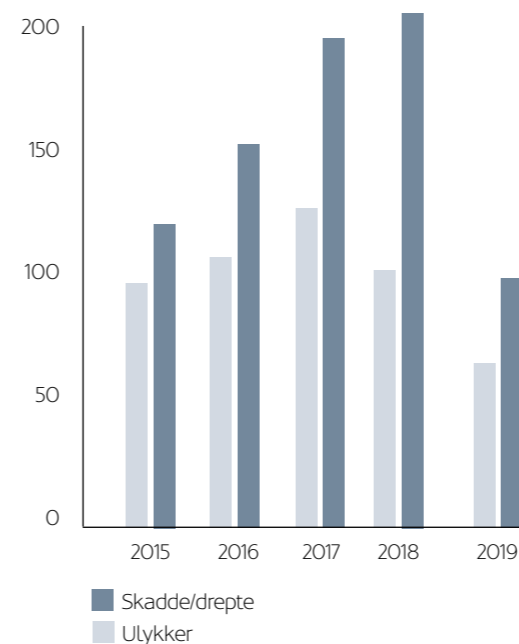
Trygg Trafikk har fra 2018 en ny strategi som gjelder fra 2018 til 2025. I strategien peker vi ut fem hovedområder:

1. Trygge og sikre barn
2. Trafikksikker ungdomstid
3. Sikkerhet for fotgjengere og syklister
4. Systematisk trafiksikkerhetsarbeid
5. Bedre trafiksikkerhet og trafiksikker atferd

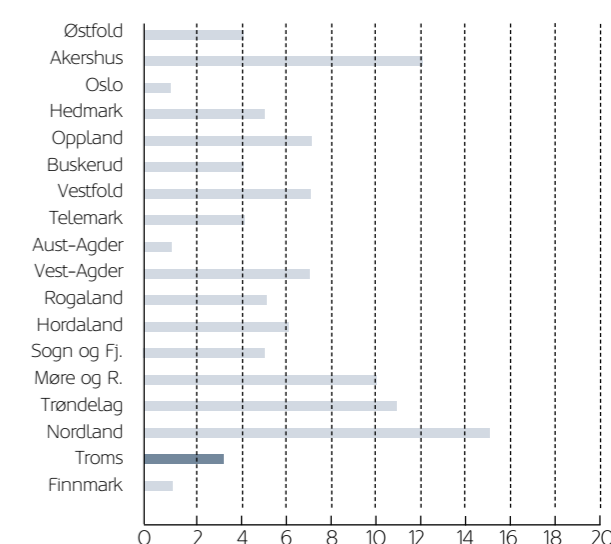

Tre omkom i trafikken i Troms i 2019

OVERSIKT ANTALL OMKOMNE/SKADDE I TROMS 2015-2019

OVERSIKT ANTALL OMKOMNE PER FYLKE I 2019

Aktiviteter 2019

Trygg Trafikks hovedoppgaver omfatter opplæring og informasjon til alle trafikanter.

Trafikkopplæring av barn og unge er selvsagt en viktig del av dette.

I Troms har vi gjennom flere år gitt opplæringstilbud til barnehager og skoler. Vi holder kurs for ansatte og formidler nødvendig materiell til undervisningen.

I 2019 fikk ansatte ved barnehagene i Nord-Troms tilbud om kurs. Studenter ved UiT (Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet) fikk det samme. Kostnader ved kursene dekkes av Troms fylkeskommune.

Distriktslederen i Troms har gjennomført flere barnehagebesøk og møter/samtaler med foreldre om riktig sikring av barn i bil.

I Troms har Trygg Trafikk og Troms fylkes trafiksikkerhetsutvalg (TFTU) i mange år hatt tilbud om

sykkelopplæring i skolen. Alle 4.-klassinger i Troms, cirka 2000 elever hvert år, får sykkelhjelm og elevhefte. Den teoretiske delen er også nettbasert. Distriktslederen følger opp via e-post eller skolebesøk. Elevene fikk i år også utdelt egne sykkelrefleksvester. Dette var et samarbeid med Reflekspartner og Ishavskraft.

Trygg Trafikk Troms inviterte 4.-klasselærere i Midt-Troms til praktisk og teoretisk sykkelkurs på Finnsnes og sykkelgården på Silsand. Dessverre ble det for få påmeldte (kun fire lærere) til at kurset kunne gjennomføres.

Vi inviterte også lærere i valgfag trafikk i Troms fylke til kurs/nettverksmøte i Tromsø i 2019. Hovedtema var Trafikalt grunnkurs i valgfaget. I tillegg holdt Statens vegvesen i Finnmark innlegg om ATV og risikokjøring blant ungdommer.

1. Trygge og sikre barn

Overordnet mål: Ingen barn omkommer eller blir hardt skadd i trafikken.

I 2019 omkom ingen barn i trafikken. Antall trafikkulykker med barn er betydelig redusert de senere årene, og Trygg Trafikk vil bidra til å opprettholde den positive utviklingen, også for nye generasjoner. Det trengs fortsatt betydelig innsats for å klare dette. Vi har liten kunnskap om skadetall for barn som myke trafikanter. Trafikksikkerhet for barn er de voksnes ansvar.

Trygg Trafikk sørger for å gi trafikkopplæring til barn og unge gjennom utdanningssystemet. Det gjelder også barn, unge og voksne fra land med en annen trafikkultur. Vi oppfordrer til systematisk trafikkopplæring av to grunner: I et kortsiktig perspektiv skal barn lære hva som er sikkert, og hva som er farlig, slik at de unngår ulykker. I et langsiktig og forebyggende perspektiv er det viktig å etablere gode vaner og skape en god sikkerhetskultur.

Mange barn feilsikres i bil og buss, og mange opplever også skoleveien som utrygg. Det er en utfordring at trafikk-sikkerhet ikke alltid inngår som en naturlig del av samarbeidet mellom hjem, barnehage og skole. Trygg Trafikk er en pådriver for at barn skal være trygge og sikre i trafikken. Vi vil at myndighetene skal legge større vekt på hensynet til barn og unge i planleggingen av transportsystemet, både nasjonalt, regionalt og lokalt.

Tiltak rettet mot barn og foreldre, barnehager og grunnskoler i Troms 2019:

- Kurs for BLU-studenter ved UiT (Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet)
- Barnehagebesøk; kontakt med styrer, ansatte og foreldre. Tema: Sikring av barn i bil
- Deltakelse på trafikkdag ved Tromsdalen skole i Tromsø (vel 500 elever)

- Kurs for barnehageansatte i Nord-Troms
- Refleksdag i sentrum arrangert av elever fra valgfag trafikk ved Finnsnes ungdomsskole sammen med lærere ved skolen

TT Troms inviterte til sykkelkurs på Finnsnes (for lærere), men måtte avlyse på grunn av kun fire påmeldte.

Kurs for ansatte i barnehager i Nord-Troms i september.

2. Trafikksikker ungdomstid

Overordnet mål: Færre ungdommer omkommer eller blir hardt skadd i trafikken.

Færre ungdommer i alderen 15–24 år har omkommet eller blitt hardt skadd i trafikken de siste årene. Likevel er ungdom, spesielt unge bilførere, fortsatt høyt representert på ulykkesstatistikken. I arbeidet mot nullvisjonen er ungdom en viktig målgruppe. Ungdom eksponeres for trafikkfarlige situasjoner på flere måter. I byene velger unge ofte kollektivtransport, og de går eller sykler framfor å kjøre bil. I distriktene er bilen viktigere. Det er mange som bruker bil til skole og aktiviteter, og i en del miljøer er bilen en viktig hobby. De som er opptatt av bil, kjører mer enn andre og er dermed mer utsatt for ulykker. Trygg Trafikk har to tilnærminger i ungdomsarbeidet. Hovedsatsingen er opplæringstiltak i skolen. Disse tiltakene er rettet mot alle. Hensikten med tiltakene er å styrke den gode atferden. I tillegg er det nødvendig å rette spesielle tiltak mot de mest risikoutsatte ungdommene.

I Troms deltar distriktslederen på møter i MC-forum, som er et samarbeid mellom Statens vegvesen, NMCU Troms, NAF MC Tromsø, Trygg Trafikk, ATL, politiet og Troms fylkeskommune. I juni arrangerte Statens vegvesen, NMCU og MC-forum trafikk-sikkerhetsdag for moped og lett MC i Tromsø.

Nettverksmøte for lærere som underviser i valgfag trafikk, ble gjennomført i Tromsø i mai. Tilbudet ble sendt både til Troms og Finnmark. Hovedtema dette året var: Trafikalt grunnkurs i valgfaget.

Nettverksmøte for lærere i Trafikk valgfag i mai. Deltakere fra sør-, midt- og nord i fylket.

Som tidligere år: Elever fra Trafikk valgfag ved Finnsnes ungdomsskole aksjonerte i sentrum på årets refleksdag.

3. Sikkerhet for fotgjengere og syklister

Overordnet mål: Det skal bli tryggere å sykle og gå.

Det er en nasjonal satsing at flere skal gå og sykle, og målet er at dette ikke skal føre til flere ulykker. Det er mange utfordringer som gjør det krevende å oppnå dette. Mange veier er ikke tilrettelagt for gående og syklende. En stor andel syklister bruker ikke sykkelhjelm, til tross for at dette reduserer risikoen for alvorlig hodeskade. Refleksbruken blant fotgjengere er fortsatt for lav, noe som utgjør en risiko for påkjørslar. Trygg Trafikk følger nøye med på ulykkesutviklingen og formidler kunnskap om sikkerhet for fotgjengere og syklister. Vi er en pådriver for at tilgjengelig ulykkesstatistikk skal gi et riktig bilde av risikonivået, og for at personskadeulykkene på sykkel blir rapportert.

Sykelopplæring for 4.-klassetrinnet i alle kommuner i Troms:

- Alle 4.-klassinger i fylket får alt tilgjengelig materiell (hefter, kontrollkort for sykkel m.m.).
- Alle får sykkelhjelm fra Troms fylkes trafiksikkerhetsutvalg (TFTU).
- Lærerne følges opp (e-post og utsendinger).
- Alle får sykkel-refleksvester (i samarbeid med Refleks-partner og Ishavskraft).

I 2014 gjennomførte Tromsø kommune en registrering av snarveier. Vi ønsker å gjøre de mest brukte snarveiene mer attraktive for gående og syklister.

4. Systematisk trafiksikkerhetsarbeid

Overordnet mål: Kommuner og fylkeskommuner arbeider systematisk med trafiksikkerhet.

Kommuner og fylkeskommuner har et viktig ansvar for innbyggernes trafiksikkerhet, blant annet som veieier, skoleeier og arbeidsgiver. Trafiksikkerhet er et tverrfaglig område, og samordning av arbeidet er en utfordring. Trafiksikker kommune og Trafiksikker fylkeskommune er godkjeningsordninger utviklet av Trygg Trafikk. Kriteriene bygger på eksisterende lovverk og er en hjelp for kommuner og fylkeskommuner til å systematisere trafiksikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer. Folkehelsearbeidet er sentralt i kommuner og fylker, og det er naturlig å knytte trafiksikkerhet til det ulykkesforebyggende helsearbeidet.

To kommuner i Troms er godkjente: Målselv og Skånland. Harstad blir godkjent i januar 2020; Sørreisa holder på med sluttprosessen.

5. Bedre trafiksikkerhet og trafiksikker atferd

Overordnet mål: Trafiksikkerheten i samfunnet bedres.

Antall alvorlige trafikkulykker er sterkt redusert, men vi er fortsatt et godt stykke unna nullvisjonen om at ingen skal omkomme eller bli alvorlig skadd i trafikken. Trafikantenes atferd er en medvirkende årsak til de fleste dødsulykker. Dette gjelder særlig ruskjøring, høy fart og manglende førerdyktighet. Distraksjoner har blitt et økende problem i trafikken. Trygg Trafikk arbeider målrettet for at myndigheter, næringsliv, organisasjoner og enkeltpersoner skal ha et bevisst forhold til sikkerhet, og for at de skal være motiverte til å ta sikre valg i trafikken.

I Troms gjennomføres fire-fem møter per år regi av Troms fylkes trafiksikkerhetsutvalg (TFTU). Dette er en viktig møteplass for politikere og aktører som er opptatt av trafiksikkerhet.

I april ble det gjennomført en landsdekkende skoleskysskonferanse i Tromsø. Distriktslederen i Troms hadde da en planlagt ferieavvikling, og kollega Anne Marit Jordheim fra Buskerud holdt innlegg på vegne av Trygg Trafikk.

Økonomi og finansiering

Trygg Trafikks distriktsleder lønnes av Trygg Trafikk. Tiltak i fylket, reiseutgifter og kontorhold dekkes av Troms fylkeskommune.

Noen planlagte aktiviteter for 2019 ble av ulike årsaker ikke gjennomført. Gjenstående midler overføres til aktiviteter i 2020.

Regnskapet blir ført av Trygg Trafikks regnskapsfører og revidert av BDO AS.

Aktiviteter	Overført fra 2018	Inntekter 2019	Kostnader 2019	Saldo 2019 Overføres til 2020
18 - Kurs politi, lærere	34 872	-9 000	-10 210	15 662
19 - Refleks og synlighet	-46	45 000	-44 076	878
20 - Info barnehager	18	4 000	-325	3 693
24 - Trafikksikre kommuner	15 395	40 000	-18 825	36 570
27 - Traf.oppl. i bhg.	-	-	-7 147	-7 147
32 - Lokal telling	1 195	2 000	-2 081	1 114
53 - #ErDuSikker	-	30 000	-2 650	27 350
58 - Kurs barnehage og Lyset	34 044	20 000	-22 940	31 104
71 - Barn og ungdom	17 812	-5 000	-2 031	10 782
83 - Trafikksikker kommune	-	-	-550	-550
99 - Reise, kontor, administrasjon	1 923	50 000	-28 209	23 714
SUM	105 213	177 000	-139 043	143 170

Trafikk-kaos om morgenen ved barnehage på Tromsøya.

Framtidige behov og muligheter

2019 har vært et utfordrende år på flere måter.

Omorganiseringen med fylkessammenslåing til regioner har vært en vanskelig prosess for mange, både følelsesmessig og praktisk. En del stiller spørsmål ved hensikten med endringene. Blir alt så mye bedre nå? Vi må kanskje vente noen år før vi kan gi et svar.

Mye av det arbeidet som blir gjort rundt om i fylker og kommuner, vil nok fortsette som før. Vi skal fortsatt fokusere på bedre trafiksikkerhet for alle trafikanter, både de som går, sykler og kjører bil. Trygg Trafikk vil også fortsette arbeidet med trafikkopplæring i barnehage og skole. Vi vil holde kurs for de ansatte samt gi studenter ved universitet og høyskoler innsikt i hvordan de kan gjennomføre trafikkopplæring i flere aktuelle fag i skolen. Trygg Trafikk avdeling Troms ønsker å videreføre tilbudet om sykkelopplæring i skolen. Sykkel er elevenes første kjøretøy, og her legges grunnlaget for holdninger og atferd i trafikken.

I Troms og Finnmark ønsker Trygg Trafikk å samordne og effektivisere en del av kursvirksomheten vi har i fylkene. På grunn av avstandene er det ikke helt lett; både tidsmessig og økonomisk kan det bli krevende. Løsningen kan være å tilby kurs flere steder i det nye storfylket, som også har fått en ekstra kommune helt i sør: Tjeldsund.

Arbeidet med å få flere trafiksikre kommuner i det nye fylket vil fortsette. Kommunene er viktige aktører i forebygging av trafikkulykker. Som veieier, som skoleeier, som

kjøper av transporttjenester, som driver av barnehager og som ansvarlig for beboernes helse og trivsel har kommunen et stort ansvar for å forebygge trafikkulykker. Gjeldende lover og forskrifter pålegger kommunene å arbeide systematisk med trafiksikkerhet.

Trygg Trafikk anbefaler at flere kommuner arbeider med sine trafiksikkerhetsplaner og tilpasser disse til konseptet Trafikksikker kommune. Det er mulig å søke stimuleringsmidler gjennom den nye fylkeskommunen.

”

Mye av det arbeidet som blir gjort rundt om i fylker og kommuner, vil nok fortsette som før. Vi skal fortsatt fokusere på bedre trafiksikkerhet for alle trafikanter, både de som går, sykler og kjører bil.

Samarbeid, kreativitet og mot blir bare viktigere i arbeidet fram mot 2030.

Samarbeid fordi alle blir bedre når vi deler kunnskap og erfaringer på tvers av sektorene.

Kreativitet fordi vi trenger andre løsninger i framtiden enn dem vi har i dag.

Og **mot** fordi det må tøffere grep til hvis vi skal nå målene vi har satt oss.

Jan Johansen
direktør i Trygg Trafikk

TRYGG TRAFIKK

TRYGG TRAFIKK TROMS
Fylkeshuset Trømsø
Tlf.: 91 57 58 60

klemetsen@tryggtrafikk.no
www.tryggtrafikk.no/troms

TRYGG TRAFIKK
Tullins gate 2
Postboks 277 Sentrum
0103 Oslo

Tlf.: 22 40 40 40
hovedkontor@tryggtrafikk.no
www.tryggtrafikk.no